

10.3.5. İslam dininin ekonomik hayatta ilgili ilkelerini yorumlar.

1. İslam dini; ticareti, alışverişten sağlanan kazancı helal kılmış, hatta alışveriş yapılmasını teşvik etmiştir. Yapılan iş ve çalışmaların meşru olması şartıyla her türlü kazancı serbest bırakmıştır. Fertler meşru yollardan kazanmak ve zekâtını vermek kaydıyla diledikleri kadar servet sahibi olabilirler. İslam, haksız kazanca karşıdır. Bu sebeple İslam başkasının malını gasp ve telef etmeyi, aldatmayı, yolsuzluk yapmayı, rüşvet almayı, tefecilik yapmayı ve faizi yasaklamıştır.

Bu parçadan aşağıdaki bilgilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Paradan para kazanma yasaklanmıştır.
B) Karaborsacılık meşru bir kazanç sayılmıştır.
C) Alışverişin meşru olanı teşvik edilmiştir.
D) Resmi yollardan servet sahibi olmak serbest bırakılmıştır.
E) Gayri resmi yollardan kazanılan her türlü kazanç yasaklanmıştır.

2. İnsanlık tarihi kadar eski olan ekonomik hakların korunmasına İslam dininde büyük önem verilmiştir. Bunlar arasında mülk edinme, çalışma, emeğinin karşılığını alma, miras gibi haklar vardır.

Aşağıdaki ayetlerden hangisi bu parça ile ilgili değildir?

- A) "İnsan ancak çabasının sonucunu elde eder." (Necm suresi, 39. ayet)
B) "Birinize ölüm yaklaştığında, eğer geriye mal bırakıyorsa anasına, babasına ve akrabasına uygun bir vasiyette bulunması, sakınanlara bir borç olmak üzere yazıldı." (Bakara suresi, 180. ayet)
C) "...Erkeklerle çalışıp kazandıklarından bir pay olduğu gibi, kadınlara da çalışıp kazandıklarından bir pay vardır. O halde çalışın da, daha hayırlı şeyleri Allah'ın lütfundan isteyin..." (Nisâ suresi, 32. ayet)
D) "Geceyi (uyku için) örtü yaptık. Gündüzü de çalışıp kazanma zamanı kıldık." (Nebe suresi, 10-11. ayetler)
E) "Ey iman edenler! Cuma günü namaz için çağrı yapıldığında Allah'ı anmaya koşun ve alışverişini bırakın. Bilerseniz, bu sizin için çok hayırlıdır." (Cuma suresi, 9. ayet)

3. Kur'an-ı Kerim'deki zekât, sadaka ve infak emirleri sosyal dengeyi sağlamaya yöneliktir. Ayrıca "...O mallar içinizden yalnız zenginler arasında dolaşan bir servet ve güç hâline gelmesin..." (Haşr suresi, 7. ayet) ayeti ile de tekelleşmenin önüne geçilmiştir. İslam dini, insanların iktisadi güçlerini ellerinde tutup piyasaya sürmemelerini, böylece tekel haline gelmelerini hoş görmemiş, böyle hareket edenleri cehennem azabı ile tehdit etmiştir.

Buna göre aşağıdaki sonuçlardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Bir malı bekletip piyasaya sürmek teşvik edilmiştir.
B) Tekelleşmenin meşru bir yol olduğu ifade edilmiştir.
C) Sosyal dengenin fakirleri gözeterek sağlanacağı dile getirilmiştir.
D) Zenginliğin çaresinin malın biriktirilmesinde olduğu açıklanmıştır.
E) İnfak edenler cehennem azabı ile tehdit edilmiştir.

4. Beslenme, giyinme ve barınma temel ihtiyaçlardır. İnsanın bunları çalışarak üretmesi gerekir. Bunları tabii bir hak ve görev olarak gören İslam dini çalışmayı ve üretmeyi teşvik etmiştir.

Aşağıdaki ayet ve hadislerden hangisi bu parçaya örnek olarak gösterilemez?

- A) "Âdemoğlunun iki dere dolusu malı olsa bir üçüncüsünü ister. Âdemoğlunun içini/karnını topraktan başka bir şey dolduramaz." (Buhârî, Rikâk, 10)
B) "Geceyi (uyku için) örtü yaptık. Gündüzü de çalışıp kazanma zamanı kıldık." (Nebe suresi, 10-11. ayetler)
C) "Doğrusu sizi yeryüzüne yerleştirdik ve orada size geçim vasıtaları verdik. Ne kadar da az şükre diyorsunuz!" (A'râf suresi, 10. ayet)
D) "İnsan ancak çabasının sonucunu elde eder. Ve çabasının karşılığı ileride mutlaka görülecektir." (Necm suresi, 39-40. ayetler)
E) "Kişi kendi elinin emeğinden daha temiz bir kazanç elde etmemiştir." (İbn Mâce, Ticâret, 1)

- Öğretmenlerimiz öğrencileri ile paylaşabilir.
- Sadece öğretmen ve öğrencilerin ücretsiz kullanımına sunulmaktadır.
- Herhangi bir site ya da kitapta yayınlanmasına (isim belirtilse dahi) izin verilmemektedir.
- Bu dokümanın tüm yayın hakları mikailokumus.com'a aittir.

5. Ekonomik haklar konusunda dinimizin ön gördüğü güzel uygulamalardan biri de ihtiyaç sahiplerinin korunup gözetilmesidir. Kur'an'da müminlerin vasıfları olarak zikredilen infak etmek ve israftan kaçınmak İslam iktisadının prensipleri arasında yer alır.

Aşağıdaki ayetlerden hangisi bu parçaya örnek olarak gösterilemez?

- A) "Onlar gayba inanırlar, namaz kılarlar, kendilerine verdiğimiz mallardan Allah yolunda harcarlar." (Bakara suresi, 3. ayet)
- B) "Onlar harcadıklarında ne israf ne de cimrilik ederler; ikisi arasında orta bir yol tutarlar." (Furkân suresi, 67. ayet)
- C) "Ey Âdemoğulları! Her namaz kılacağınızda güzelce giyinin, yiyeceğin için fakat israf etmeyin. Çünkü Allah israf edenleri sevmez." (A'râf suresi, 31. ayet)
- D) "Hak dine inanmayanlar servetlerini, insanları Allah'ın yolundan engellemek için harcarlar, yine harcayacaklar, sonra bu onlara yürek acısı olacak, daha sonra da yenilecekler..." (Enfâl suresi, 36. ayet)
- E) "Akrabaya, yoksula ve yolcuya hakkını ver. Gereksiz yere de saçıp savurma! Çünkü savurganlar şeytanların dostlarıdır. Şeytan da Rabbine karşı çok nankördür." (İsrâ suresi, 26-27. ayetler)

6. Hz. Peygamber, gençliğinde ticaretle uğraşmış, işini dürüst yapmış, başkalarına haksızlık etmekten kaçınmıştır. Çevresindeki insanlara da böyle davranmalarını öğütlemiş, çalışanların haklarının korunmasını istemiştir.

Aşağıdaki ayet ve hadislerden hangisi bu parçayı destekler niteliktedir?

- A) "...Artık ölçüyü tartıyı tam yapın, insanların mallarının değerini düşürmeyin, düzene sokulduktan sonra yeryüzünde bozgunculuk yapmayın..." (A'râf suresi, 85. ayet)
- B) "...Derken orada yıkılmak üzere bulunan bir duvarla karşılaştılar, o hemen onu doğrulttu. Musa, 'Dileseydin, elbet buna karşı bir ücret alırdın.' dedi." (Kehf suresi, 77. ayet)
- C) "Ücretle bir kişiyi çalıştırıp da onun ücretini ödemeyen kimsenin kıyamet gününde düşmanıyım." (Buhârî, Büyü, 106)
- D) "Hiç kimse, asla kendi kazancından daha hayırlı bir rızık yememiştir! Allah'ın nebisi Davud da kendi elinin emeğinden yedi." (Buhârî, Büyü, 15)
- E) "Bir kimse bizim işimize tayin olunursa, evi yoksa ev edinsin (...) Kim, bunlardan fazlasını isterse o, ya emanete hıyanet eder veya hırsızlığa düşebilir." (Ebû Dâvud, İmâre, 10)